

Obsah

I.

	Predslov autora	015
	Úvod	023
029	STAVITELIA	
029	TALIANI VERZUS NEMCI	
032	PRAVIDLÁ HRY	
063	VŠEDNÝ DEŇ	
041	EKONÓMIA	
047	AUSTROTALIANI VO VIEDNI	
	Kongregácia	048
	Život vo Viedni a túžba po vlasti	049
	Spoločenské kruhy	050
053	TALIANSKE STAVEBNÉ FIRMY 17. STOROČIA - ZOZNAM FIRIEM	
	Allio	053
	Biasino	054
	Canevale	054
	Skupina Carlonovcov	055

	Ceresola	058
	Maderno	059
	Martinelli	059
	Petruzzi	060
	Piazoll	060
	Retacco	061
	Spazzo	062
	Orsolino	063
	Rava	063
	Torre	064
065	„FIREMNÉ FILIÁLKY“ V UHORSKU	
	Giovanni Albertallo (Alberthal)	067
068	PRÁCA A SPOLOČENSKÝ ŽIVOT NEMECKÝCH MAJSTROV	
071	ARCHITEKTI	
	Giovanni Maria Filippi	071
	Giovanni Pieroni	072
	Giuseppe Mattei	074
074	GIOVANNI BATTISTA CARLONE	
	Staviteľ a architekt	076
	Činnosť G. B. Carloneho ako dvorného architekta Liechtensteinovcov	078
	Zámocká rezidencia vo Valticiach	078
	Zámok a záhrada v Lednici	078
	Otázka pražskej rezidencie kniežaťa Karola z Liechtensteina	080
	Liechtensteinský palác vo Viedni	081
	Carloneho činnosť pre Johanna Baptistu Verdu z Verdenbergu	083
	Zámok Grafenegg	084
	Cisárska kaplnka pri viedenských kapucínoch	085
	<i>Castrum doloris</i> pre Rombalda XIII. grófa Collalta	087
	Prestavba kráľovského hradu v Bratislave	087
	„Saalgebäude“ (sála) viedenského Hofburgu	089
	Prestavba hradu Forchtenstein	090
	Esterháziho palác v Bratislave, Kapitulska ul. 6/8/10	095
	Prestavba kláštorného kostola v Klosterneuburgu	096
	<i>Villa suburbana</i> grófa Pálfiho v Bratislave	099
	Paulánsky kostol sv. Anjelov strážnych na Wieden	106
	Farský kostol v Straße	108
	Farský kostol sv. Jána Krstiteľa v Námestí n. Oslavou	109
	Kostol milosrdných bratov vo Viedni	110
	Rajská záhrada a ozdobná záhrada (Lustgarten) v Hofburgu	111

	Schönbrunn	113
	Zámok Favorita na Wieden	114
	Carlone a jezuitské stavby vo Viedni a Trnave	115
	Jezuitský kostol vo Viedni	117
	Profesný dom a kostol Am Hof vo Viedni	121
	„Barokizácia“ kostola	122
	Univerzitný (jezuitský) kostol v Trnave	123
127	GIOVANNI GIACOMO TENCALLA	
	Dominikánsky kostol Santa Maria Rotonda vo Viedni	130
	Farský kostol vo Valticiach	134
	Činnosť Giovanniho Giacoma Tencallu v Bučoviciach	135
	Farský kostol v Bučoviciach	136
	Zámok Rabensburg	136
	Činnosť bratov Tencallovcov v zámočekj záhrade v Lednici	139
	Ďalšie stavby pre Maximiliána z Liechtensteina	140
	Areál Lorety v Mikulove	141
	Problematické autorstvá – neautorstvá	142
	Kostol a paulánsky kláštor vo Vranove pri Brne	142
	Dietrichsteinský palác v Brne na Zelnom trhu	143
145	FILIBERTO LUCHESE	
	Dielo	149
	Zámocká kaplnka v Rechnitzi	149
	Hrad Schlaining	151
	Hrad Bernstein	152
	Lucheseho stavebná činnosť v Güssingu	154
	Batthyányho zámky v Körmente, Stegersbachu a Rakičane	155
	Cisársky dvorný inžinier Filiberto Luchese	156
	Rajská záhrada viedenského Hofburgu	157
	Domáci architekt Pálfovco – záhradná rezidencia v Bratislave	157
	Bojnice	159
	Pajštún	161
	Stupava	161
	Marchegg	162
	Červený Kameň	163
	<i>Castra doloris</i>	165
	Castrum doloris cisárovnej Márie Anny	165
	Castrum doloris španielskeho infanta Balthasara Carlosa (1646)	166
	Kostol škótskych benediktínov/Schottenkirche, škótsky kostol vo Viedni	167
	Kaplnka sv. Brigity, Viedeň – XX. okres	170
	„Hofhaus“ v Kirchschlagu	171
	Luchese – autor vodných inžinierskych diel	173
	Benediktínsky kláštor v Lambachu	174

Mariabrunn	176
Radnica v Linci	178
Uherský Ostroh	179
Holešov	180
Farský kostol v Holešove	183
Rottalove zámky v Kvasiciach a Napajedlách	183
Rottalov palác vo Viedni?	184
Zámok v Strážnici	184
Zámok v Kobersdorfe	184
Deutschkreutz	185
Traustonov záhradný palác v Augarten vo Viedni	186
Abensperg-Traunov palác na Herrengasse vo Viedni	189
Zámok v Petronelli	191
Zámok v Eisenstatde	194
Kostol servitov vo Viedni-Roßau	196
Fasáda jezuitského kostola Am Hof	198
Viedenský Hofburg	201
Castrum doloris arcivojvodu Leopolda Wilhelma	204
Kolégium barnabitov a kostol sv. Michala vo Viedni	204
Kostol uršulínok vo Viedni	207
„Magazinhaus“ viedenského Arzenálu	208
Castrum doloris kráľa Filipa IV.	209
Činnosť pre olomouckého biskupa	209
Černínsky palác v Prahe	210

GIOVANNI PIETRO TENCALLA

Dielo	218
Portál Dvorskej komory	218
Leopoldovo kridlo viedenského Hofburgu	218
Jazdiareň a Dvorská knižnica	219
Kolégium barnabitov vo Viedni	220
Tencallova činnosť pre Karola z Liechtensteina-Castelkorna	220
Biskupská rezidencia v Kroměříži	220
Kvetná záhrada v Kroměříži	224
Zámok a záhrada vo Vyškove	226
Farský kostol vo Vyškove	227
Biskupská rezidencia v Olomouci	227
Biskupské konzistórium v Olomouci	229
Biskupský zámok v Kelči	230
Biskupský hrad Mírov	230
Lovecký zámok v Chropyni	231
Regulácia mesta Kroměříž – kanonické domy a piaristi	231
Tencallova činnosť pre piaristov	233
Kroměříž	233

Piaristi v Lipníku n. Bečvou	233
Piaristické kolégium v Příbore	234
Piaristický areál v Starej Vode	234
Nerealizovaný projekt piaristického kostola v Bilej Vode	235
Piaristické stavby v Mikulove	235
Činnosť Giovanniho Pietra Tencallu pre iné kláštory na Morave	236
Premonštráti na Hradisku pri Olomouci	236
Pútnický kostol s premonštrátskou rezidenciou na Svatém Kopečku pri Olomouci	237
Letná rezidencia hradišských premonštrátov z Hradiska v Šebetove	238
Premonštrátska rezidencia vo Vřesoviciach	239
Tencallova činnosť pre premonštrátov v Zábrdoviciach	240
Prestavba kláštorného kostola v Zábrdoviciach	240
Areál pútnického kostola v Křtinách	241
Exkurz: kláštorný kostol v Rajhrade	242
Rezidencia brnianskych augustiniánov v Nových Hvězdliciach	243
Tencallove stavby pre grófa Františka Gabriela Serényiho v Lomnici	243
Kostol Navštívenia P. Márie v Lomnici	244
Radnica v Lomnici	245
Prestavba zámku v Lomnici	246
Zámok vo Walpersdorfe - ranobarokový industriálny areál?	246
Diela efémernej architektúry	249
Kostol sv. Michala v Olomouci	250
Tencallova činnosť pre grófa Černína	252
Zámok v Biline	252
Giovanni Pietro Tencalla a Antonio Porta	253
Zámok od Antonia Portu v Libochoviciach	254
Zámok a kostol sv. Antona v Milešove	255
Zámok v Roudnici nad Labem	256

257 ARCHITECTURA REPRESENTATIONIS ET RECREATIONIS - MESTSKÉ PALÁCE, LETOHRÁDKY A VIDIECKE ZÁMKY 1663 - 1683 (1690)

Wenzelsbergov záhradný dom	257
Sprinzensteinov palác na Wallnerstraße	259
Hoyosov palác za Löwelbastei	261
Palác Gundackera z Dietrichsteina	262
Montecuccolihov palác na Schenkenstraße	263
Letohrádok grófa Raimunda Montecuccolihov v Prátri	264
Palác kniežata z Dietrichsteina na Herrengasse	265
Palác Grundemanna z Falkenbergu na Kärtnerstraße	267
Starhembergov palác na Minoritenplatzi	268
Portiov palác na Herrengasse	270
Rottalov palác na Singerstraße	270
Plány obnovy Neugebäude?	271

	Favorita na Wieden	272
	Zámok v Kaiserebersdorfe	274
	Tencallova činnosť pre Johanna Adama knieža z Liechtensteina	275
	Dietrichstein-Lobkoviczov palác	276
	Neznámy Trautsonov palác?	280
	Esterháziho palác na Wallnerstraße	281
	Otázka Harrachovho paláca na Freyungu	282
	Pápežská nunciatúra Am Hof	284
	Bucquoy-Hoyosov palác	285
	Viedenské paláce 17. storočia na rytinách Salomona Kleinera	285
	Dom Rádu nemeckých rytierov	287
	Prestavba kláštora milosrdných bratov po 1683	288
	Obelisk „Kugelkreuz“ pri Schwechate	289
	Morový stĺp, Viedeň - Am Graben	289
	Projekt jezuitskeho kostola v Olomouci	289
293	ARCHITEKTONICKÉ KONCEPCIE 17. STOROČIA	
293	PROFÁNNY PRIESTOR	
293	PROFÁNNY PRIESTOR A DVORSKÝ CEREMONIÁL	
299	ZÁMOK	
	Teórie stavby zámkov?	305
	Úvod do problematiky typológie zámockých stavieb	309
	„Kniežacie rezidencie“ - zámky s viacerými dvormi	311
	Typ štvorbokého zámku	314
	Zámok s uzavretým dvorom - typ kastel	315
	Zámok bez veží	317
	„Polarizované“ zámocké nádvorie	318
	Triklinium - zámok s otvoreným nádvorím	319
	Solitér - panský dom	320
	„Neugebäude“ alebo pavilónový typ	322
	Zvláštnosti	323
324	MORFOLÓGIA ZÁMKU	
	Členenie stavby	324
	Priestorová dispozícia	325
	Schodisko	327
	Sála	327
	Grota, <i>sala terrena</i>	329
329	CHRONOLÓGIA KLÚČOVÝCH STAVIEB ZÁMOCKEJ ARCHITEKTÚRY	
	Hellbrunn - cesta do pozemského raja	329
	Tri kniežacie zámky	330

	Brtnice	333
	Bašty záhalky - zámky grófa Verdenberga	334
	Uhorsko - <i>Inter arma silent musae?</i>	335
	„Cisárske“ zámky - rezidencie Gonzagovcov pri Viedni	336
	Zmena štýlu	337
	Nová koncepcia priestoru a steny - zámok v Holešove	338
	Morfológia a ideológia reprezentačnej časti zámku	339
	„ <i>Alla romana</i> “ - na rímsky spôsob	340
	Stavebný boom zámkov v 60. rokoch 17. storočia	341
343	MESTSKÝ PALÁC	
	Viedenský mestský palác - typológia alebo umenie improvizácie?	351
	Biskupský palác	351
	Verdenbergov palác na Neumarkte	352
	Záhradné paláce v intraviláne Viedne?	354
	Architektonické kúsky	355
	Schodiskové kridla	356
358	FASÁDY PROFÁNNYCH BUDOV	
368	VIEDENSKÉ SAKRÁLNA ARCHITEKTÚRA SEICENTA	
	Viedenské sakrálne stavby okolo roku 1600	369
	Pražská sakrálna architektúra okolo roku 1620	369
	Františkánsky kostol vo Viedni, 1603 - 1611	371
	Sv. Agnesa na Himmelfortgasse	372
	Farský kostol v Kremži, po 1616	372
	Viedenské sakrálne stavby 20. a 30. rokov	373
	Kapucínske kostoly	373
	Kostol milosrdných bratov, 1622	374
	Stavebná činnosť viedenských jezuitov	375
	„ <i>Ad normam Ecclesiae Societatis Iesu Academie Viennensis</i> “	376
	Paulánsky kostol	378
	Karmelitánsky kostol vo Viedni II.	379
	Dominiánsky kostol vo Viedni a farský kostol vo Valticiach	381
	Škótsky kostol/Schottenkirche vo Viedni, 1638 - 1652	382
	Kláštor sv. Mikuláša/Nikolaikloster	383
	Kostol sv. Jozefa pri kláštore karmelitánok zvaných Siebenbüchnerinnen	384
	Kamalduli	384
	Kláštorný kostol v Göttweigu, po 1634	385
	Augustiniánsky kostol - barokizácia po 1634	386
	Barokizácia kláštorného kostola v Klosterneuburgu	388
	Kostol sv. Michala/Michaelerkirche - barokizácia 1630	388
	Kostol a kláštor sv. Jakuba na Hülben	389

	Kostol a kláštor sv. Vavrinca/St. Laurentz	389
	Kostol španielskych benediktínov z Montserratu/Schwarzspanierkirche	390
	Viedenská sakrálna architektúra po 1640	390
	Augustiniánsky kostol na Landstraße, 1642	390
	Kaplnka sv. Augustína na cintorine chudobných	391
	Dóm sv. Štefana/Stephansdom, po 1640	391
	Kostol sv. Petra/Peterskirche – obnova, 1643	392
	Nové témy – nové riešenia	392
	Kostol servitov v Roßau	393
	Kostol augustiniánov-eremitov v Lockenhouse	393
	Fasáda jezuitskeho kostola Am Hof a projekt fasády kostola sv. Michala/Michaelerkirche	394
	Kostol uršulínok, po 1664	395
	Kaplnka sv. Rochusa v Penzingu	396
	Kaplnka rodu Chaos priklariskom kostole	396
	Kostol sv. Leopolda na Leopoldsbergu/pôv. Kahlenbergu	396
	Kostol sv. Ulricha	396
	Kostol P. Márie Pomocnej /Mariahilferkirche vo Viedni	397
	Kostol karmelitánov na Laimgrube	397
398	„CHRÁM AKO DOM BOŽÍ“	
400	CENTRÁLNE STAVBY	
402	TYPY A VZORY	
405	VÝBER Z LITERATÚRY	
	Skratky inštitúcií a periodík	405
	Zoznam obrázkov	422
	Skratky prameňov a inštitúcií	422
	Skratky autorov fotografií	423
	Alternatívne historické názvy lokalít	443
	Slovník odbornej a historickej terminológie	445
	II.	
451	OBRAZOVÁ PRÍLOHA (č. 1 – 819)	